

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 12-05-43998

ניתן ביום 04 אוגוסט 2015

המערער

טפירו שלמה

-

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

בפני: הנשיא יגאל פליטמן, סגנית הנשיא ורדה וירט-ליבנה, השופטת יעל אנגלברג שהם נציג ציבור (עובדים) מר אלעזר וייץ, נציגת ציבור (מעסיקים) גב' דיתי שרון

בשם המערער - עו"ד יעקב פלדשטיין
בשם המשיב - עו"ד דוד דיין

פסק דין

השופטת יעל אנגלברג שהם

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה בחיפה (השופטת עפרה ורבנר ונציגי הציבור הגב' טובה מעוז ומר דוד ברקן; ב"ל 2886/08, ב"ל 4298-07-09, מיום 16.5.12) שבו דחה בית הדין את תביעת המערער להכיר בפגיעה בצווארו כ"פגיעה בעבודה" על פי תורת המיקרוטראומה.

רקע עובדתי

2. בבית הדין האזורי הגיעו הצדדים לידי הסכמה בעניין התשתית העובדתית כדלקמן - המערער יליד 1969; עבד כמנופאי במחלקת טרנספורט בנמל חיפה משנת 1995 ועד לשנת 2005; במסגרת תפקידו עבד המערער על מנוף (עגורן) בפריקה והעמסה של מכולות; עבודת המערער בוצעה במשמרות בנות 8 שעות מהם בעגורן שער 6 שעות עבודה ושעתיים מנוחה ובעגורן גשר 4 שעות עבודה; ברוב שעות העבודה על המנוף/עגורן ישב המערער בישיבה שפופה כך שגבו נוטה קדימה, ראשו מופנה כלפי מטה ולצדדים וידיו אוחזות בידית ההפעלה

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

בשני צידי המנוף; בעת פעולת המנוף יש ויברציות של המנוף, המכולה הכבדה מתנדנדת ובעקבותיה מתנדנד אף תא המפעיל.

3. המערער הגיש שתי תביעות להכיר בפגיעה על דרך של מיקרוטראומה. האחת, פגיעה בעמוד שדרה מותני והשנייה, לפגיעה בעמוד שדרה צווארי. המומחית הרפואית הראשונה שמונתה קבעה כי לא מתקיים כל קשר סיבתי בין הפגיעות לבין תנאי עבודתו. בית הדין האזורי מינה מומחה נוסף, ולאחר שקיבל את חוות דעתו, הכיר בפגיעה בעמוד שדרה המותני אך דחה את התביעה להכיר בפגיעה בעמוד שדרה צווארי (פסק דין מיום 1.2.11).

4. המערער ערער על דחיית תביעתו להכיר בפגיעה בצוואר ובמסגרת הדיון בקדם הערעור הוסכם כי עניינו יוחזר למומחה הרפואי ד"ר מנחם יצחקי אשר יוצגו בפניו שאלות נוספות לרבות חוות דעת רפואית מטעם המערער (עב"ל 24082-02-11). שאלות הבהרה נוספות הוצגו למומחה ביום 2.11.11 ולאחר קבלת תשובות המומחה הרפואי ביקש המערער למנות מומחה נוסף ולחילופין להעביר למומחה שאלות הבהרה נוספות ובעיקרן השאלה מדוע מכיר המומחה בפגיעה בגב אך לא בצוואר. בקשת המערער למינוי מומחה נוסף נדחתה בהחלטה מיום 13.3.12, אך בקשתו להעברת שאלות הבהרה נוספות נתקבלה.

בשאלות שהופנו נתבקש המומחה להסביר כדלקמן:

"מדוע בתחילה בחוות דעתו ובתשובותיו לשאלות הבהרה חיווה דעתו, כי המדובר במחלה ניוונית, אולם מתשובותיו מיום 29.1.12 השיב: 'גם המהלך של טראומה משנת 94 ולאחר מכן הפסקה בת 14 שנים ואחר כך התחדשות הכאבים מראה שמדובר בתהליך תחלואתי ולא תהליך ניווני...'. המומחה מתבקש להסביר, מה הנוק שנגרם, אם בכלל, בעקבות התאונה בחודש 1/1994? האם לנוק זה היתה השפעה כלשהי בהמשך, באשר למצב העמוד השדרה הצווארי, ומה מידת ההשפעה? אם המומחה סבור, כי אין

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

השפעה לטראומה, יבהיר המומחה, מה מהות התהליך התחלואתי ממנו סבל התובע במשך השנים: המומחה מתבקש להשיב, מדוע הוא סבר, כי עבודת התובע גרמה לפגיעה בעמוד השדרה המותני בדרך של מיקרוטראומה, אולם לא גרמה לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי בדרך של מיקרוטראומה".

5. ביום 16.4.12 מסר המומחה הרפואי תשובתו לבית הדין ועל פיה:

"לגבי עמוד השדרה המותני ישנן הוכחות לכך שעבודה עם רטט אקסיאלי כמו שתואר בעובדות יכולה במידה מסוימת להחמיר את מצב עמוד השדרה המותני אך לא מצב עמוד השדרה הצווארי ומכך נובע ההבדל".

6. ביום 16.5.12 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי אשר דחה את תביעת המערער להכיר בפגיעתו בעמוד השדרה הצווארי כ"פגיעה בעבודה".

פסק דין זה הוא מושא הערעור שבפנינו.

טענות הצדדים

7. **לטענת המערער**, בקביעתו הדוחה את קיומו של קשר סיבתי בין עבודת המערער לפגיעה בצווארו מתבסס המומחה הרפואי על שיטת עבודה שלעמדתו אינה גורמת לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי (ככל שמדובר בדחיית הקשר הסיבתי לעניין הפגיעה בצוואר) כאשר בניגוד לגישה זו, ישנם עובדים נוספים העובדים עם המערער אשר הוכרו כנפגעי עבודה בעמוד השדרה הצווארי על יסוד אותה תשתית עובדתית. לעמדת המערער, מעובדה זו ניתן ללמוד כי המומחה מטעם בית הדין נוקט באסכולה שונה מהאסכולה שהוכרה על ידי בית הדין ולא דן במערער באופן ספציפי. לחילופין ביקש המערער, כי תועבר למומחה הרפואי העובדה שלפיה עובדים אחרים העובדים באותה שיטת

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

עבודה שבה עבד התובע הוכרו כנפגעי עבודה וכי המומחה ישאל האם יש בעובדה זו כדי לשנות את דעתו.

8. **לעמדת המשיב**, בדק המומחה את עניינו של המבוטח הספציפי העומד מולו ואין מקום להשוות בין מקרה למקרה כאשר מדובר על חלוף 14 שנה ממועד הפסקת עבודתו של המערער ואף על פי כן מצבו של המערער החמיר ויש בכך כדי להעיד כי מצבו נבע מתהליך ניווני. לעמדתו, חוות דעתו של המומחה הרפואי ברורה ואין מדובר באסכולות שונות אלא בתשתית עובדתית שונה בין מבוטח למבוטח.

9. הצדדים ביקשו כי פסק הדין יינתן על ידי מותב על יסוד הודעת הערער והטענות שהועלו בעל פה במסגרת קדם הערער אשר ישמשו כסיכומים בפני המותב.

הכרעה

10. בית הדין האזורי קבע בפסק דינו לעניין הבקשה למינוי מומחה נוסף והטענה כי יש להכיר בפגיעתו על רקע הכרה בפגיעתם של עובדים אחרים העובדים עמו, בזו הלשון:

"התובע הגיש סיכומים מטעמו, וכן ביקש פעם נוספת, למנות מומחה נוסף. ההנמקה למינוי מומחה נוסף, הינה שהתובע אינו מבין מה ההבדל בין נזק לעמוד שדרה מותני לבין נזק לעמוד שדרה צווארי, וכן קביעות בעניינם של מבוטחים אחרים שהכירו לגביהם בפגיעה בעמוד שדרה צווארי, בנסיבות של עבודה דומה.

נציין בהקשר להבדלים בין עמוד השדרה הצווארי לבין עמוד השדרה המותני, כי התובע לא ביקש להפנות למומחה שאלת הבהרה כלשהי המבוססת על ספרות מקצועית רפואית, הקובעת שאין הבדל בהשפעה של סוג העבודה של התובע על עמוד השדרה הצווארי בהשוואה למותני.

בהקשר זה אף נציין, כי מחוות דעתו של ד"ר ליאור מרזם מטעם התובע, עולה שקיימת הגבלה, אך ורק בהתייחס

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

לעמוד השדרה המותני בגין עבודה ברטט על המנוף, לפי עיקרון המיקרוטראומה, ואין בחוות דעת זו התייחסות לעמוד השדרה הצווארי, או לאפשרות כי עבודת התובע תפגע בעמוד השדרה הצווארי.

המסמך מד"ר פסקין שהוגש בתיק אחר, ואשר התובע ביקש לצרפו אף בתיק זה למומחה, הינו מאמר המתאר סוג של מושב עבור מנוף שאמור להפחית עומס מאזורי גב עליון וצוואר, בהשוואה למושב אחר, והמאמר אינו מאמר רפואי הקובע, כי סוג העבודה גורם לפגיעה בדרך של מיקרוטראומה בעמוד השדרה הצווארי.

עוד ובנוסף, כפי שכבר ציינו בהקשר לבקשות קודמות של התובע, ואין מקום שנחזור על כך שוב ושוב, מצבו הרפואי של כל מבוטח ומבוטח שונה, ואיננו יודעים מה היה המצב הרפואי של כל אחד מהמבוטחים האחרים שעבדו, כך לטענת התובע, בעבודה דומה, ואשר לגביהם הוכרה פגיעה בצוואר.

יתר על כן, צד להתדיינות (בין תובע ובין נתבע), אינו יכול לבחור את זהות המומחה שיקבע בעניינו, ושני המומחים שמונו בתיק זה לא סברו כי הפגיעה בעמוד השדרה הצווארי אצל התובע, הינה פגיעה בדרך של מיקרוטראומה, בין בדרך של גרימה ובין בדרך של החמרה.

למעשה, מה שמבקש התובע, הינו שבכל מקרה שבו מבוטח מגיש תביעה, וקודם לכן התקיימה תביעה של עובד אחר אשר עבד באותו מקום עבודה, ותביעה זו הוכרה, ימנה בית הדין, אוטומטית, את אותו מומחה שמונה בתיק האחר בבחינת 'מומחה כבקשתך'. לא זו שיטת מינוי המומחים בבית הדין, וכפי שניתן לראות, קיימת רשימה של מספר לא מבוטל של מומחים בתחום האורטופדי הנותנים חוות דעת לבתי הדין לעבודה, ואלה מתמנים ע"י בית הדין באופן אקראי, כך שבתיק מסוים מונה מומחה זה, ובתיק אחר מונה מומחה אחר.

בנסיבותיו של התובע מונו שני מומחים, ושניהם הגיעו לאותה מסקנה, לפחות לגבי העמוד השדרה הצווארי (עיין בעניין זה בהחלטתנו מ-14.6.10).

אין מקום להיעתר לבקשות חוזרות ונישנות למינוי מומחה שלישי בתיק, והתובע כאמור בהחלטתנו מ-13.3.12, לא הצביע על הצדקה לכך". (הדגשות שלי - י.א.ש.)

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

11. לאחר שנתנו דעתנו למכלול טענות הצדדים, לתשתית העובדתית שנפרשה בבית הדין האזורי ובפנינו ולפסק דינו של בית הדין האזורי, אנו מחליטים לדחות את הערעור ולאשר את פסק דינו של בית הדין האזורי, מטעמים, לפי **תקנה 108(ב) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב-1991**. פסק הדין של בית הדין האזורי מנומק היטב בעובדותיו ומבוסס במסקנותיו המשפטיות ולא נמצא טעם המצדיק התערבותנו בו. ונפרט.
12. לא מצאנו מקום להתערב בקביעת בית הדין האזורי שלפיה אין מקום למינוי מומחה מסוים למקום עבודה אחד. צודק בית הדין האזורי בקביעתו שלפיה רשימת המומחים הנמנים על המומחים הרפואיים שאותם ממנה בית הדין, כוללת מומחים רבים והמינויים נעשים באופן אקראי ולא "מוזמן" על ידי הצדדים. בכך לא נפלה כל טעות בהחלטת בית הדין האזורי.
13. באשר לטענה, כי אין לאבחן בין עניינו של המערער לעניינם של עובדים אחרים העובדים באותו מקום ובאותה עבודה, אין בסיס לטענה זו. לכל עובד נתונים אחרים הן ביחס לתקופת העבודה והן ביחס למצב הרפואי הספציפי. לעניין המערער קובע המומחה הרפואי, כי:

"כל המסמכים שצורפו מעידים על מחלת עמוד שדרה צווארית שהיא ניונית בעיקרה ... מדובר בתהליך ניווני פרוגרסיבי ולא ניתן לעצור אותו ... וזה המהלך הטבעי של המחלה ואין לעבודה שום קשר לעניין, לא קשר של החמרה ולא קשר של גרימה" (תשובות לשאלות הבהרה מיום 14.10.10).

ובהמשך, משנתבקש המומחה להתייחס לחוות דעתו של ד"ר סלטי (שהוגשה מטעם התובע) ולאפשרות קיומו של קשר סיבתי על דרך של גרימה או החמרה בדרך של מיקרוטראומה על רקע מצבו של המערער בשל תאונת עבודה קודמת משנת '94, השיב:

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

"ועמוד השדרה הצווארי מתחיל להתנוון בגיל מוקדם מאוד כבר בתחילת העשור השלישי לחיים כך ששינויים ניווניים קשים הינם תוצאה של תהליך תחלואתי כבר בגילו (של המערער - י.א.ש.) ... (תשובות לשאלות הבהרה מיום 29.1.12).

וכן:

"כל התהליך הינו תהליך ניווני והעובדה שחלה הפסקה של 14 שנים (בתלונות המערער לגבי כאבים - י.א.ש.) רק מעידה על כך שמדובר בתהליך ניווני כי תהליך טראומטי היה ממשיך והולך ולא נפסק ל-14 שנה ... מדובר בתהליך ניווני תחלואתי של עמוד השדרה ההולך ומחמיר מזמן ... לגבי עמוד השדרה המותני ישנן הוכחות לכך שעבודה עם רטט אקסיאלי כמו שתואר בעובדות יכולה במידה מסוימת להחמיר את מצב עמוד השדרה המותני אך לא מצב עמוד השדרה הצווארי ומכך נובע ההבדל" (שאלות הבהרה מיום 16.4.12).

14. מהפסקה האחרונה לתשובת המומחה עולה כי עמוד השדרה הצווארי אצל המערער לא נפגע מרטט. מעבר לזאת, עיון בחוות הדעת בכללותה מעלה כי המומחה נסמך בקביעותיו לעניין המערער בעיקר על העובדה כי ממועד הפגיעה בשנת 94' (שאינה רלוונטית להליך זה) ולמשך 14 שנים, על אף טענת המערער כי מדובר בתהליך טראומטי לא היו כל תלונות. הנה כי כן, המומחה התייחס והבהיר מדוע לדעתו אין להקיש מעובד אחד לחברו ומדוע **בעניינו של המערער**, מדובר בהליך ניווני ולא טראומטי.

המערער לא הצביע על קיומה של אסכולה הגורסת אחרת מקביעותיו הרפואיות של המומחה. חוות דעת המומחה בהירה ונהירה ולא מצאנו כל טעות משפטית בקביעת בית הדין קמא, המצדיקה את התערבותנו.

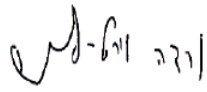

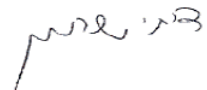

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 43998-05-12

15. סוף דבר - הערעור נדחה ללא צו להוצאות.

ניתן היום, י"ט אב תשע"ה (04 אוגוסט 2015) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

יעל אנגלברג שהם, שופטת	ורדה וירט-ליבנה, סגנית נשיא	יגאל פליטמן, נשיא, אב"ד
גברת דיתי שרון, נציגת ציבור (מעסיקים)	מר אלעזר וייץ, נציג ציבור (עובדים)	